

Туризм і готельно-ресторанна справа: пріоритети та напрямки розвитку

УДК 338.48 (477)

Галасюк С.С.

Одеський національний економічний університет

м. Одеса

svetlana.galasyuk@gmail.com

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

За часів набуття незалежності в Україні почався досить складний етап у вітчизняному готельному бізнесі, ознаками якого були: повсюдне закриття чи перепрофілювання готелів; відсутність необхідних інвестицій в їх розвиток; катастрофічне зменшення рентабельності, зростання плинності кадрів [1]. В умовах сьогодення на розвиток сфери туризму та гостинності негативно впливають анексія АР Крим, проведення АТО на Донбасі, погіршення соціально-економічного стану та інвестиційного клімату держави, низький рівень загальної та туристичної інфраструктури тощо.

Оцінка сучасного стану засобів розміщення України та пропонування ймовірних шляхів щодо його вдосконалення є предметом наукових праць багатьох українських вчених [1; 2; 3; 4; 5].

Динаміку розвитку вітчизняних підприємств готельного господарства за 2014-2016 роки можна проаналізувати на підставі даних статистичних бюлетенів [6] (табл. 1).

Відомості табл. 1 свідчать про те, що за період 2014-2016 років:

– Поступово зменшується кількість колективних засобів розміщення (до яких належать готелі, аналогічні засоби розміщення, спеціалізовані та інші колективні заклади проживання, оформлені як на юридичних осіб, так і на фізичних осіб-підприємців) – на 316 од., або практично на 7% за три роки.

– Одночасно зменшується й кількість підприємств готельного господарства (готелів та аналогічних засобів розміщення, зареєстрованих на юридичних

осіб) – на 106 од., або на 9,8%. Варто зазначити, що частка підприємств готельного господарства становить лише 23% у загальній структурі колективних засобів розміщення. Їх склад досить неоднорідний – через недосконалість статистичного обліку «готельна база» України містить відомості також про кемпінги, гірські притулки, студентські літні табори та навіть про гуртожитки для приїжджих. Таким чином, питома вага справжніх підприємств готельного господарства у загальній структурі засобів розміщення ще менше.

Таблиця 1

Аналіз показників діяльності підприємств готельного господарства України
за 2014-2016 роки

Показники	Значення показників по роках			Зміна значень показників 2016 р. до 2014 р., %
	2014	2015	2016	
Кількість колективних засобів розміщення, од.	4572	4341	4256	- 6,9 %
Кількість підприємств готельного господарства, од.	1086	1021	980	- 9,8 %
Одноразова місткість підприємств готельного господарства, місць	95415	93186	89843	- 5,8 %
Середня ємкість підприємств готельного господарства, місць	88	91	92	+ 4,5 %
Загальна кількість обслужованих приїжджих, осіб	2811129	3202322	3685463	+ 31,1 %
Тривалість перебування приїжджих у ПГТ, людино-днів	7085839	6940922	7522267	+ 6,2 %
Середній час перебування приїжджих, днів	2,5	2,2	2,0	- 20,0 %
Рівень завантаження підприємств готельного господарства, %	20,3 %	20,4 %	22,9 %	x

– Зменшується також одноразова місткість підприємств готельного господарства – на 5572 місця, або на 5,8%.

– На тлі зниження значень попередніх показників зростає середня ємкість закладів готельного господарства. За три роки кількість місць, що припадає

у розрахунку на кожне готельне підприємство, збільшилась з 88 до 92, що указує на тенденцію виводу з експлуатації закладів переважно з невеликим номерним фондом.

– Позитивним явищем є зростання загальної кількості обслуговуваних гостей та тривалості їх перебування – відповідно на 31,1% та 6,2%. Низький темп росту останнього показника пояснюється зменшенням середнього часу перебування приїжджих у закладах готельного господарства – на 20%. Отже, незважаючи на те, що проживаючих у готельних підприємствах стало більше, вони воліють здійснювати короткочасні візити, не затримуючись надовго.

– Підвищення рівня завантаженості підприємств готельного господарства, безумовно, є позитивною тенденцією. Але значення даного показника ще надто малі – 20,3% у 2014 р. та 22,9% у 2016 р., та значно відстають від аналогічних показників туристично розвинутих дестинацій.

Таким чином, аналіз динаміки розвитку підприємств готельного господарства України дозволяє зробити висновки про існування таких проблем:

- недосконалість структури підприємств готельного господарства;
- недостатня потужність номерного фонду;
- низький рівень завантаження готельного фонду;
- переважання в структурі підприємств готельного господарства закладів із середнім та великим номерним фондом;
- зменшення середнього часу перебування приїжджих у готельних підприємствах.

Для вирішення даних проблем необхідно:

- удосконалити термінологічний апарат по засобах розміщення, упорядкувати структуру готельних закладів за типами, надати статус готеля не тільки юридичним особам, але й фізичним особам-підприємцям;
- впровадити дієву систему статистичних спостережень за ринком готельних послуг, створити такі форми звітності, згідно з якими можна було б визначити реальні межі готельної бази;

– розробити національну та регіональні програми розвитку готельного бізнесу на найближчу перспективу та сприяти їх чіткому виконанню тощо.

Список використаних джерел

1. Галасюк С. С. Сучасні проблеми розвитку готельної індустрії України / С. С. Галасюк // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – Том 2. – № 7. – Харків: ХНАДУ, 2014. – С. 9-13.
2. Кузнецова Н. М. Регіональний вимір розвитку туристичного та готельного бізнесу: монографія / Н. М. Кузнецова, С. Г. Нездоймінов. – Одеса: Астропринт, 2010. – 256 с.
3. Галасюк С. М. Готельний бізнес в умовах світової фінансової кризи / С. С. Галасюк // Стратегія розвитку України у глобальному середовищі: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Сімферополь: КІБ, 2009. – С. 45-47.
4. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону: монографія / В. Г. Герасименко, Г. К. Бедрадіна, С. С. Галасюк / За заг. ред. В. Г. Герасименко. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 262 с.
5. Галасюк С. С. Напрями удосконалення організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств / С. С. Галасюк // Актуальні питання управління сталим розвитком у сучасному суспільстві: проблеми та перспективи: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 30-31.10.2014 р. – Кременчук: КрНУ ім. М. Остроградського, 2014. – С. 35-39.
6. Колективні засоби розміщування в Україні за 2014-2016 роки: статистичні бюлетені [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.